

Strukturerad omvärldsbevakning

Version 2021-01

Innehåll

1. Inledning	3
2. Bakgrund, syfte och målgrupper	4
2.1 Bakgrund	4
2.2 Syfte.....	4
2.3 Målgrupper	4
3. Omfattning, avgränsningar och källor	5
3.1 Omfattning	5
3.2 Avgränsningar	5
3.3 Källor.....	6
3.4 Framgångsfaktorer	6
4. Förklaring av innehållet i datafilen	6
5. Förvaltning och uppdatering	8

Revisionshistorik

Datum	Författare	Kommentar
2021-03-11	Uppdatering av text inför publicering av ny version	Peter Mannerhagen Stig Carlsson

1. Inledning

Som ett stöd för beslutsfattare och andra personer i kommuner och regioner som är engagerade i arkitekturfrågor tar Inera, tillsammans med några kommunrepresentanter, fram en strukturerad omvärldsbevakning. Den ger en samlad bild över beslutade och pågående initiativ inom EU och nationellt. Bevakningen har ett treårsperspektiv och omfattar främst beslutade förändringar som påverkar kommuner och regioner direkt eller indirekt, och som varje kommun och region behöver ha med i sin planering.

Den strukturerade omvärldsbevakningen består av tre delar:

- Datafil (Excel)

Det här är huvuddokumentet som innehåller en översikt över beslutade och pågående initiativ inom arkitekturområdet.

- Informationstext (denna PDF)

Det här dokumentet beskriver bakgrunden till den strukturerade omvärldsbevakningen samt dess syfte och målgrupp. Det beskriver också hur arbetet med att ta fram innehållet i datafilen går till, vilka källor som används och vilka avgränsningar som görs.

- Presentation (Powerpoint)

Den här presentationen kan användas för informationsinsatser på hemmaplan.

2. Bakgrund, syfte och målgrupper

2.1 Bakgrund

Initiativet till den strukturerade omvärldsbevakningen togs under hösten 2017 av några medlemmar från ett intressenätverk bestående av SKR, Inera, kommuner och kommunförbund som samarbetade inom arkitekturfrågor under 2017-2018.

Bakgrunden till initiativet var ett behov hos kommuner och regioner av att få översikt över vilka externt beslutade och pågående initiativ inom arkitektur som påverkar dem.

Arbetet med strukturerad omvärldsbevakning har tidigare bedrivits i projektform men har nu omvandlats till en lågintensiv permanent arbetsgrupp som nyttjar samarbetsformer och digitala verktyg från arkitekturgemenskapen. Aktuell arbetskopior av bevakningen finns alltid tillgänglig för gemenskapens medlemmar och bevakningen ska också publiceras publikt två gånger per år.

2.2 Syfte

Syftet med den strukturerade omvärldsbevakningen är att

- visa viktiga milstolpar inom nationell digital utveckling
- skapa en gemensam bild av utvecklingen
- visa beroenden mellan olika initiativ
- vara underlag för planering och strategier
- undvika dubbelarbete (spara tid hos respektive huvudman)
- göra det möjligt för kommuner och regioner att utvecklas i gemensam riktning
- tydliggöra allokeringsbehov för genomförande.

2.3 Målgrupper

Den strukturerade omvärldsbevakningen riktar sig till personer i kommuner och regioner som har behov av att få en översikt över nationell digital utveckling som ett underlag för lokal och nationell planering och framtagande av strategier.

Målgrupp	Beskrivning
Beslutsfattare, strategisk nivå	Kommunövergripande och strategiska beslutsfattare, finansiärer inom såväl verksamhet som it
Beslutsfattare och specialister, taktisk nivå	Chefer och beställare av it-stöd, strateger, verksamhetsutvecklare, it-arkitekter, m fl.

3. Omfattning, avgränsningar och källor

3.1 Omfattning

Omvärldsbevakningen omfattar initiativ som

- avser, eller har påverkan på, arkitektur inom digitaliseringsområdet
- är internationella, nationella eller gemensamma
- är beslutade och antingen pågående eller kommande.

3.2 Avgränsningar

Omvärldsbevakningen omfattar INTE:

- behov – dessa hanteras genom behovsbeskrivningar och behöver prioriteras och beslutas först
- tjänster som redan är i förvaltning – dessa hanteras i tjänsteportföljoversikter mm. Om behov finns av att förändra tjänsterna lyfts detta som behov.
- regionala eller lokala initiativ – dessa hanteras på myndighets-, kommun-, region- och länsstyrelsenivå eller hos enskilda aktörer.

Omvärldsbevakningen är heller inte en handlingsplan i sig, men tanken är att den ska göra det lättare för målgruppen att ta ställning till om initiativen bör inkluderas i egna eller gemensamma verksamhets- och andra planer.

3.3 Källor

Initiativen i omvärldsbevakningen hämtas främst från följande källor:

- Myndigheten för digital förvaltning, DIGG¹
- EU (främst via DIGG)
- Nationella initiativ från SKR, Inera och SKL Kommentus

3.4 Framgångsfaktorer

Den strukturerade omvärldsbevakningen ska fungera som ett verktyg för att dels skapa förtroende för gemensam inriktning av arbete inom kommuner och regioner, dels för att driva utveckling lokalt.

Målet är att användarna ska uppfatta innehållet som:

- Tydligt – jag kan på ett enkelt sätt se vad som pågår och vad som är på gång
- Aktuellt – jag kan lita på att relevanta och viktiga initiativ finns beskrivna
- Nyttigt – jag förstår vilka konsekvenser olika initiativ får på min organisation, och hur jag ska agera

4. Förklaring av innehållet i datafilen

I tabellen nedan förklaras innehållet i de olika kolumnerna i datafilen.

Fält	Beskrivning
Senast ändrad	Datum för när informationen om initiativet senast ändrades.
Namn på initiativ	Namn på initiativ. Förkortning skrivs ut första gången och sätts inom parentes. Det anges även om det är ett projekt.
Beskrivning	Övergripande summering för en bred målgrupp inkl. tidsaspekt (anges i fetstil). Källhänvisning ska så långt möjligt anges till publik källa i form av URL.
Källa till initiativ	Källa till initiativ
Orsak till initiativ	Varför har initiativet uppstått: <ul style="list-style-type: none"> • Sektorsgemensamt

---

¹ DIGG är myndigheten för digital förvaltning med säte i Sundsvall.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Sektorsspecifikt ● Internationellt ● Nationellt ● Lagkrav ● Politiskt beslut ● Annat
Åtgärd år X	Vilken åtgärd behöver vidtas detta år hos målgruppen: <ul style="list-style-type: none"> ● Känna till (röd text) ● Bevaka - förbereda (grön färg) ● Initiera/budgetera (gul färg) (skapa förmåga: processer, organisation, regelverk, resurser, tekniskt/it-stöd) ● Införande (rosa färg) (“nationell leverans klar”) ● Förvaltning (grön text)
Målgrupper/mottagare	För vem är initiativet relevant: <ul style="list-style-type: none"> ● Kommuner ● Regioner ● Offentlig sektor
Nationell huvudsaklig leverans	Vad kan jag som målgrupp/mottagare främst förvänta mig <ul style="list-style-type: none"> ● Vägledning/metod/verktygsstöd Dokumenterad vägledning, metodstöd och/eller ett digitalt verktyg. Ex. informationssäkerhetsklassning med hjälp av SKR:s KLASSA ● Utbildning/utbildningsmaterial Material för att genomföra utbildningsinsatser. Digitalt eller personligt ledda. ● Samverkansnätverk Nätverk av personer från olika organisationer som träffas för att diskutera och ha informationsutbyte i ett specifikt syfte. ● Arkitekturprodukt Olika typer av arkitekturella leverabler/leveranser såsom referensarkitekturer, EA-ramverk, principer och riktlinjer, aktörskartor m.m. ● Verksamhetstjänst Gemensamma verksamhetstjänster såsom exempelvis stöd, juridisk rådgivning och andra tjänster som levereras till SKR/Ineras kunder ● Applikationstjänst Gemensamma applikationstjänster såsom exempelvis i öppen källkod

	<ul style="list-style-type: none"> ● Informationstjänst Gemensamma informationstjänster såsom exempelvis informationstjänster runt grunddata, gemensam masterdata/metadata och öppna data ● Infrastrukturtjänst Gemensamma infrastrukturella tjänster såsom exempelvis tjänster runt identifiering och behörighetshantering eller andra grundläggande tjänster ● Krav på tillämpning/anpassning Leverans i form av krav på en tillämpning eller anpassning av densamma.
Nationell färdledande aktör	Organisation med utpekat ansvar för initiativet i Sverige
Kontaktperson/kontaktväg hos nationell färdledande aktör	Vem driver eventuellt initiativ nationellt. Kontaktuppgifter anges (namn, organisation, telefon, e-post). Det ska vara avstämt med berörd kontaktperson/kontaktväg att man anges som kontakt.
Kontaktperson SKR-koncernen (SKR, Inera, Kommentus)	Vem inom SKR-koncernen driver eventuellt initiativ eller är kontakt gentemot nationell färdledande aktör. Kontaktuppgifter anges (namn, organisation, telefon, e-post).
Målområde enligt SKR	Målområde enligt SKR:s ”Strategi för utveckling i en digital tid”: <ul style="list-style-type: none"> ● Ledning, styrning och organisation ● Arkitektur och säkerhet ● Informationsförsörjning och digital infrastruktur ● Sammanhållen digital service
Beroende till annat överliggande initiativ finns	Om beroende finns till andra initiativ i omvärldsbevakningen anges detta med Ja eller Nej
Beskrivning av beroende till annat överliggande initiativ	Primärt/direkt beroende till annat överliggande initiativ anges (endast ett annat initiativ i omvärldsbevakningen kan anges)

5. Förvaltning och uppdatering

Inera ansvarar för förvaltning och uppdatering av den strukturerade omvärldsbevakningen. Dokumenten publiceras på arkitekturgemenskapens publika sidor och nyhetsnotis med länk publiceras på inera.se. Information om arbetet förmedlas också på deladigitalt.se.

Omvärldsbevakningen har ett treårsperspektiv, vilket innebär att den innehåller initiativ som avser innevarande år samt de kommande tre åren. Innehållet revideras 1-2 gånger per år eller vid stora förändringar.